

Dosarul nr. 2ra-777/22
2-20102221-01-2ra-01062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – S. Daguța
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău

ÎNCHEIERE

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Societatea cu Răspundere Limitată „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu și Daria Racu, reprezentată de avocatul Tatiana Gorea,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Daria Racu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „VFUA Trading” cu privire la anularea ordinului cu privire la concediere, încasarea compensației în locul restabilirii în funcție, încasarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de către Societatea cu Răspundere Limitată „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu, s-a menținut hotărârea din 08 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a respins cererea Dariei Racu formulată în temeiul art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă,

constată:

La data de 21 august 2020 Daria Racu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „VFUA Trading”, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 24/05-002/2020 din 24 mai 2020 emis de către administratorul SRL „VFUA Trading”, Maxim Chitaev cu privire la concediere, încasarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, încasarea sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat, compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 4000 lei pentru asistența juridică acordată de avocat, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că la data de 01 octombrie 2018 a fost angajată în calitate de vânzător superior în cadrul SRL „VFUA Trading”, pentru o perioadă nedeterminată, în baza contractului individual de muncă. Locul său de muncă a fost stabilit magazinul „Sportlandia” în incinta Centrului comercial „Grand Hall” din mun. Chișinău, str. Negruzzi, nr. 2/4.

Reclamanta a indicat că, începând cu data de 17 martie 2020, fiind instituită stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, Centrul comercial „Grand Hall” a fost închis, adică în perioada 17 martie 2020 - 15 mai 2020, cu posibilitatea prelungirii acestor măsuri în dependență de situația epidemiologică. Ultima prelungire a măsurilor epidemiologice a fost aprobată prin Hotărârea CNESP nr. 13 din 29 mai 2020, citând: „Se prelungește, până la 07 iunie 2020 inclusiv, sistarea activității centrelor comerciale la nivel național”.

Din data de 08 iunie 2020 toate centrele comerciale au fost deschise, inclusiv și Centrul comercial „Grand Hall”, fiind reluate activitățile agenților economici-vânzătorilor mărfurilor nealimentare. Însă, când s-a prezentat la locul său de muncă în magazinul „Sportlandia”, la data de 08 iunie 2020, i s-a cerut transmiterea cheilor în formă ultimativă și după aceasta să părăsească locul de muncă, nefiindu-i oferite anumite explicații, fără a i se prezenta careva pretenții și fără a fi audiată.

În aceeași zi, 08 iunie 2020, a expediat angajatorului prin scrisoare recomandată cerere despre neadmiterea ilegală la locul de muncă. Scrisoarea ei a fost primită de către părâtă la data de 11 iunie 2020, dată în care reclamanta a fost anunțată verbal că neadmiterea sa la locul de muncă este determinată de concedierea ei și care a avut loc încă în luna mai 2020.

Reclamanta a invocat că, ordinul de concediere nu i-a fost prezentat, precum și motivele care au stat la baza emiterii ordinului, deși a solicitat angajatorului de mai multe ori, fapt pentru care a fost nevoită să se adreseze la Inspectoratul de Stat al Muncii, prin intermediul căruia la 19 august 2020 a obținut ordinul de concediere nr. 24/05-002/2020 din 24 mai 2020.

Astfel, conform conținutului ordinului și actelor anexate la acesta, a observat că încălcarea disciplinară a sa constă în absența nemotivată de la locul de muncă la data de 01 mai 2020 (fiind zi de sărbătoare conform Codului muncii), absența nemotivată de la locul de muncă la data de 02 mai 2020 (care este zi de sâmbătă, și este zi nelucrătoare), precum și absența nemotivată de la locul de muncă la data de 04 mai 2020 - 24 mai 2020 (care indică că era perioada stării de urgență, iar agenții comerciali, vânzătorii mărfurilor nealimentare de la CC „Grand Hall” au fost închiși până la 08 iunie 2020 conform hotărârii CNESP).

Totodată, a relatat că, în ordinul de concediere nu a fost indicat câte ore a lipsit de la muncă, la o anumită dată, contrar prevederilor art. 86 lit. h) din Codul muncii.

Consideră că, angajatorul minte despre absența sa la locul de muncă, întrucât zilele în care i se impută absența la serviciu au fost zile nelucrătoare, iar acest fapt se confirmă prin mesajele expediate angajatorului la data de 14 mai 2020 și 20 mai 2020 de către reclamantă, precum că nu este asigurată cu lucru din motive necunoscute, mesaje primite de către Serghei Gratila administratorul magazinului „Sportlandia”, dar care nu a oferit nici un răspuns.

A mai comunicat reclamanta că SRL „VFUA Trading” în perioada menționată mai sus nu a funcționat, iar majoritatea salariaților au fost impuși să plece în concediu din cont propriu.

Consideră că din punct de vedere al respectării procedurii de aplicare a sancțiunilor disciplinare, ordinul nr. 24/05-002/2020 din 24 mai 2020 este ilegal din motiv că angajatorul era obligat să-i ceară explicații în scris privind fapta comisă,

conform art. 208 din Codul muncii, ceea ce nu s-a făcut pentru nici una din datele în care s-a indicat că ar fi lipsit nemotivat de la locul de muncă.

Referitor la „comisia de anchetă” creată de către pârâtă, în componența acesteia au făcut parte administratorul magazinului „Sportlandia”, Serghei Gratila, merceolog și reprezentantul salariaților și administratorul SRL „VFUA Trading” Maxim Chitaev, reprezentant al angajatorului.

Comisia a efectuat ancheta de serviciu în privința ei, însă nu i-au fost solicitate explicații și probe în justificarea sa, ci dimpotrivă a tras concluzii că „Daria Racu a absentat fără motive întemeiate de la lucru” și „Daria Racu a refuzat de a da explicații”.

Reclamanta a susținut că, pentru confirmarea refuzului ei de a oferi explicații, membrii comisiei au semnat un proces-verbal din 24 mai 2020, precum că în prezența lor de către directorul întreprinderii a fost efectuat un apel telefonic către Daria Racu care în convorbirea telefonică „a refuzat” de a da explicații, ceea ce în opinia reclamantei nu corespunde adevărului. Consideră că, angajatorul era obligat de a-i cere în scris explicații.

Astfel, angajatorul a încălcat și obligația legală de a-i fi adus la cunoștință ordinul de concediere, sub semnătură, cel târziu la data eliberării din serviciu, conform art. 81 alin. (3) din Codul muncii, ori reclamanta a obținut ordinul de concediere nr. 24/05-002/2020 din 24 mai 2020 de la Inspectoratul de Stat al Muncii, ca urmare a adresării sale în luna august, după care imediat s-a adresat cu cerere de chemare în judecată.

A solicitat anularea ordinului de concediere nr. 24/05-002/2020 din 24 mai 2020 ca fiind ilegal, repararea prejudiciului cauzat ca urmare a eliberării nelegitime din serviciu prin încasarea compensației bănești suplimentare în mărime de 3 salarii medii lunare, în loc de restabilire la locul de muncă, achitarea salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, începând cu 24 mai 2020 și până la data emiterii hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Daria Racu.

S-a anulat ordinul nr. 24/05-002/2020 din 24 mai 2020 emis de SRL „VFUA Trading” cu privire la concedierea Dariai Racu din funcția de vânzător superior produse nealimentare a magazinului specializat „Sportlandia” în baza art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii ca fiind neîntemeiat.

S-a încasat din contul SRL „VFUA Trading” în beneficiul Dariai Racu suma de 26 721 lei cu titlu de compensație în mărime de 3 salarii medii lunare îndreptate spre achitare (net.), în locul restabilirii în funcție în sumă de 93 735,56 lei cu titlu de salariu îndreptat spre achitare (net.) pentru lipsa forțată de la serviciu în perioada 25 mai 2020 – 08 aprilie 2021, suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat, suma de 4000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru acordarea asistenței juridice, iar în total suma de 134 456,56 lei.

S-a încasat de la SRL „VFUA Trading” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3713,7 lei. (f.d. 150, 157-166, vol. I)

SRL „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu, în termen, a depus cereri de apel împotriva hotărârii din 08 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 07 februarie 2022 Daria Racu a depus cerere privind majorarea pretențiilor din acțiune, în temeiul art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă, solicitând încasarea din contul SRL ”VFUA Trading” în beneficiul Dariei Racu a plăților suplimentare pentru fiecare zi de întârziere din sumele neplătite în termen, și anume, penalitatea de întârziere în sumă de 25 091 lei (în perioada 09 aprilie 2021 - 17 februarie 2022) calculată în baza art. 330 alin. (2) din Codul muncii, pentru suma de 26 721 lei și penalitatea de întârziere în sumă de 79 653 lei (perioada 09 aprilie 2021 – 17 februarie 2022) calculată în baza art. 330 alin. (2) din Codul muncii, pentru suma de 84 828,56 lei. (f.d. 184-185, vol. I)

Prin decizia din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către SRL „VFUA Trading”.

S-a respins cererea înaintată de către Daria Racu, formulată în temeiul art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă ca fiind neîntemeiată.

S-a menținut hotărârea din 08 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Daria Racu împotriva SRL „VFUA Trading” cu privire la anularea ordinului de concediere, încasarea compensației în locul restabilirii în funcție, încasarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 217, 218-233, vol. I)

În susținerea concluziei sale instanța de apel a reținut că prin ordinul nr. 24/05-002/2020 din 24 mai 2020 emis de către SRL „VFUA Trading” s-a dispus concedierea salariatului Daria Racu, angajată în calitate de vânzător superior produse nealimentare în cadrul SRL „VFUA Trading”, unitate comercială - magazin specializat „Sportlandia”, prin desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă nr. 051-cm din 01 octombrie 2018, în baza art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii. Totodată, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii s-a dispus concedierea Dariei Racu din ziua aducerii la cunoștință angajatului a prezentului ordin contra semnătură (sau după caz, data aplicării semnăturii angajatului pe aviz recomandat de recepție a scrisorii cu un exemplar în original al prezentului ordin sau data întocmirii procesului-verbal privind imposibilitatea comunicării actelor de procedură.

Instanțele ierarhic inferioare au stabilit că, încălcarea disciplinară a salariatului a constat în absența nemotivată de la locul de muncă la data de 01 mai 2020 (fiind zi de sărbătoare conform Codului muncii), absența nemotivată de la locul de muncă la data de 02 mai 2020 (care este zi de sâmbătă, și este zi nelucrătoare), precum și absența nemotivată de la locul de muncă la data de 04 mai 2020 - 24 mai 2020, perioada stării de urgență când agenții comerciali, vânzătorii mărfurilor nealimentare de la CC „Grand Hall” au fost închiși până la 08 iunie 2020 conform hotărârii CNESP. Zilele, care i se impută angajatului ca absență la serviciul au fost zile nelucrătoare. Acest fapt se confirmă prin mesajele expediate angajatorului la 14 mai 2020 și 20 mai 2020, precum că nu este asigurată cu lucru din motive necunoscute, mesaje primite de către Serghei Gratila - administratorul magazinului „Sportlandia”, dar care nu a oferit nici un răspuns, mai mult ca atât careva date cu

referire la orarul de muncă pentru perioada indicată supra a intimatului precum și ordin/dispoziție a angajatorului de atrage la muncă în perioada declarării stării de urgență în Republica Moldova nu au fost prezentate.

Respectiv, reieșind din declarațiile participanților la proces și materialele cauzei, în opinia instanței de apel întemeiat prima instanță a ajuns la concluzia că ordinul de concediere a Dariei Racu nr. 24/05-002/2020 din 24 mai 2020 este ilegal și urmează a fi anulat.

În condițiile în care s-a stabilit ilegalitatea ordinului de concediere, s-a ajuns la concluzia de a dispune încasarea din contul SRL „VFUA Trading” în beneficiul Dariei Racu a compensației bănești în mărime de 3 salarii medii lunare, în cuantum de 26 721 lei, pe motiv că ultima a optat pentru achitarea compensației în locul restabilirii în funcție.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată și soluția instanței de fond privind încasarea salariului îndreptat spre achitare pentru lipsa forțată de la serviciu pentru perioada 25 mai 2020 – 04 aprilie 2021 în temeiul art. 329 alin. (1) în coroborare cu art. 330 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

În viziunea instanței de apel, în conformitate cu prevederile art. 2037 din Codul civil este echitabilă suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral care a fost încasată de la SRL „VFUA Trading” în beneficiul Dariei Racu.

În cadrul examinării cauzei civile în ordine de apel, Daria Racu a înaintat o cerere de majorare a pretențiilor din acțiune, invocând prevederile art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă și prevederile art. 330 din Codul muncii, iar instanța de apel a considerat că este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, ori existența vinovăției angajatorului urmează a fi apreciată în coraport cu starea de urgență reținută supra precum și capacitatea economică ce rezultă dintr-un impediment în afara controlului părților.

La data de 19 mai 2022 SRL „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu, a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel și instanța de fond nu au luat în considerație probele prezentate, care demonstrează că ordinul de concediere a fost emis în baza ordinului cu privire la organizarea anchetei de serviciu și instituirii comisiei de anchetă, procesele-verbale ale comisiei de anchetă, care au demonstrat lipsa nemotivată de la serviciu a Dariei Racu, precum și practica judiciară pe cauze analogice.

La data de 20 iunie 2022 Daria Racu, reprezentată de avocatul Tatiana Gorea, a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în partea, prin care s-a respins cererea formulată în temeiul art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă. Încasarea din contul SRL „VFUA Trading” în beneficiul Dariei Racu a plăților suplimentare pentru fiecare zi de întârziere din sumele neplătite în termen, și anume, penalitatea de întârziere în sumele de 25 091 lei și de 79 653 lei.

În motivarea recursului reprezentantul recurentei a invocat că nu este de acord cu constatarea instanței de fond în partea respingerii cererii cu privire la încasarea penalității pentru neexecutarea actului judecătoresc, ori unitatea comercială a activat

de deplin, având venituri. Astfel, nu s-a demonstrat că SRL „VFUA Trading” nu are capacitate economică pentru a achita penalitate în baza art. 330 alin. (2) din Codul muncii.

În conformitate cu articolul 433 lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Completul constată că, în speță, cererile de recurs sunt îndreptate împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, acestea sunt depuse de către Societatea cu Răspundere Limitată „VFUA Trading” și Daria Racu, care au calitate procesuală de reclamantă și pârâtă și sunt îndreptățiți să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 14 aprilie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a fost expediată în adresa SRL „VFUA Trading”, avocatului Octavian Grossu, Dariei Racu și avocatului Tatiana Gorea la data de 24 mai 2022. (f.d. 235, vol. I)

Astfel, recursurile declarate la 19 mai 2022 de către Societatea cu Răspundere Limitată „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu și la 20 iunie 2022 de către Daria Racu, reprezentată de avocatul Tatiana Gorea, sunt în termen.

La data de 01 iunie 2022 și 23 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a notificat participanților la proces copia recursurilor motivate, explicându-le dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recursuri.

La data de 04 iulie 2022 Daria Racu, reprezentată de avocatul Tatiana Gorea, a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de către SRL „VFUA Trading” ca fiind inadmisibil, cu menținerea hotărârii din 08 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și decizia din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în parte respingerii cererii de apel.

Examinând admisibilitatea recursurilor, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile formulate de către Societatea cu Răspundere Limitată „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu și Daria Racu, reprezentată de avocatul Tatiana Gorea, sunt inadmisibile, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recursuri, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursurile declarate de către SRL „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu și Daria Racu, reprezentată de avocatul Tatiana Gorea, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă SRL „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu și Daria Racu, reprezentată de avocatul Tatiana Gorea și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Argumentul recurente SRL „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu, cu referire la practica judiciară diversă, de asemenea este neîntemeiat, ori speța la care a făcut referire nu este identică cu cazul Dariei Racu.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Societatea cu Răspundere Limitată „VFUA

Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu și Daria Racu, reprezentată de avocatul Tatiana Gorea, ca fiind inadmisibile.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (11) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de către Societatea cu Răspundere Limitată „VFUA Trading”, reprezentată de avocatul Octavian Grossu și Daria Racu, reprezentată de avocatul Tatiana Gorea, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas